

Inspiratie

Open leerlingenbespreking

In de scholengemeenschap Vrije Sint-Lambertusscholen in Westerlo werd de bestaande vorm van gesloten leerlingenbespreking op verschillende fronten en om diverse redenen aangekaart. Leerlingen stelden de vraag waarom zij niet mochten weten wat er over hen werd verteld. Klasleraren en individuele begeleiders stonden dikwijls voor de moeilijke taak om bij de leerlingen zo precies mogelijk verslag uit te brengen van wat er over hen werd gezegd. Geregeld bleek dat leerlingen beoordeeld werden op basis van veronderstellingen, bovendien was de verleiding groot om niet de leerling en zijn resultaten maar wel zijn familie en zijn vrienden te bespreken.

Daarom werd er midden de jaren tachtig aan een plan gewerkt om het systeem van open leerlingenbespreking geleidelijk in te voeren en werd de eerste versie van de leidraad geschreven. Op school was men er zich wel van bewust dat de invoering geleidelijk zou moeten gebeuren want heel wat leraren stonden huiverachtig om het vertrouwde los te laten en heel wat leerlingen hadden schrik voor de vergadering samen met leraren.

Voor een goed begrip is eerst nog een summiere toelichting nodig van enkele schoolgebonden afspraken:

- Om vlot te kunnen werken zijn alle leraren en leerlingen in graadgroepen ondergebracht geleid door een graadcoördinator.
- Minstens eenmaal per trimester overleggen de leraren van de graadgroep in de graadvergadering.
- In elke klas zijn er in het begin van elk schooljaar na overleg drie taken verdeeld waaronder die van klasleider. Eén van de taken van de klasleider is het geregeld organiseren van een klasrondetafel waarop het leven in de klas en de school wordt besproken.
- Om de twee weken komen de klasleiders per graad samen in de stuurgroep om er de opmerkingen, vragen, voorstellen, ... van de klassen te bespreken, activiteiten te plannen en te evalueren, nieuwe initiatieven uit te werken, de proefwerkenreeks mee op te stellen, enz. Namens de leraren is de coördinator aanwezig en de vergadering wordt geleid door de graadleider. Dit is een klasleider van het zesde jaar die door de stuurgroep wordt gekozen. Hij of zij vertegenwoordigt de leerlingen als er op schoolniveau afspraken moeten worden gemaakt met de directie of andere graden en bemiddelt bij conflicten.
- Alle leerlingen kunnen vrijwillig een leraar als individuele begeleider kiezen met wie ze gedurende één of twee jaar wekelijks een gesprek hebben over leren en leven.

Leidraad voor een open leerlingenbespreking:

■ Voorbereiding

- Alle leerlingen worden uitgenodigd voor het gesprek. Wie niet aanwezig kan zijn, verwittigt de klasleraar of de klasleider, maar moet geen reden opgeven.
- Het programma van de bespreking wordt door de klasleraar, samen met de klasleider opgesteld (bv. lijst verontschuldigen, timing, worden alle leerlingen besproken, moeten er leraren bij zijn die niet tot de kern behoren).
- Alle leerlingen die aanwezig zullen zijn, bereiden hun inbreng schriftelijk voor (bv. wat waren voor mij positieve en negatieve studieresultaten tijdens de voorbije periode? Hoe ben ik tot positieve resultaten gekomen? Hoe verklaar ik mijn negatieve resultaten? Hoe voel ik me in de klasgroep? Welke vakken vind ik moeilijk? Welke raad of hulp heb ik nodig? Welke afspraken werden vorige keer gemaakt en wat kwam daarvan terecht?).

■ De klasvergadering zelf:

- Leerlingen en leraren zitten door elkaar (geen blokvorming).
- De vergadering wordt voorgezeten door de klasleraar en de klasleider.
- De voorzitter probeert zoveel mogelijk mensen bij het gesprek te betrekken om een zo correct mogelijk beeld van de klas te krijgen.
- Elk gesprek over een leerling wordt door die leerling zelf ingeleid en hij wordt daarbij niet onderbroken.
- Als een leraar of een leerling nadien een inbreng wil doen, vraagt hij eerst het woord aan de voorzitter. Er is altijd maar één iemand aan het woord.
- In de tussenkomsten wordt geprobeerd evenveel aandacht te hebben voor positieve en negatieve elementen.
- Elk gesprek met een leerling moet eindigen met een duidelijk besluit dat genoteerd wordt (bv. tips, duidelijke afspraken). Bij het begin van de volgende bespreking wordt er nagegaan in hoeverre de gemaakte afspraken werden nagekomen.
- Onbehouwen reacties en onverzorgd taalgebruik worden niet getolereerd.
- Tijdens de bespreking van een nieuw schooljaar ligt het accent niet op de resultaten (want er is enkel een dagelijks werk rapportering), maar op de verhouding tussen leerlingen en leraren.

In deze open leerlingenvergaderingen staan de leerlingen meer in de schijnwerper en daar is het in het onderwijs toch om te doen. Er wordt immers efficiënt vergaderd, de leerlingen hebben grote inbreng in iets wat hen direct aanbelangt en de leraren komen uit eerste hand veel te weten over het leren en leven van de leerlingen. Bij slechte resultaten kunnen er duidelijke afspraken tot remediëring worden gemaakt en goed gedrag wordt bevestigd.

Naar: ZAGERS, J., De kaarten op tafel: open leerlingenbesprekingen. in IVO, 76, pag. 28 – 30, overgenomen uit: <http://ond.vvksso-ict.com/vvksomain/download/Evalueren.pdf>